

ใบนำส่งโทรสาร วันศุกร์ ที่ 4 ตุลาคม พ.ศ. 2556

ศูนย์สำรวจความคิดเห็น “นิด้าโพล” สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ โทรศัพท์ 02-727-3594-6 โทรสาร 02-727-3595

<http://www.nidapoll.nida.ac.th> <http://www.twitter.com/nidapoll> และ <http://www.facebook.com/nidapoll>E-mail : nida_poll@nida.ac.th /nidapoll.nida@hotmail.co.th จำนวนรวม 3 หน้า (รวมหน้านี้)

“การสร้างเขื่อนแม่วงก์”

เรียน บรรณาธิการบริหาร / บรรณาธิการข่าว / หัวหน้าข่าว

ศูนย์สำรวจความคิดเห็น “นิด้าโพล” สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (นิด้า) เปิดเผยแพร่ผลสำรวจความคิดเห็นของประชาชน เรื่อง “การสร้างเขื่อนแม่วงก์” ทำการสำรวจระหว่างวันที่ 1 – 3 ตุลาคม 2556 กรณีศึกษาจากประชาชนที่อาศัยอยู่ในภาคกลาง ได้แก่ กรุงเทพมหานคร, ชัยนาท, นครนายก, นครปฐม, นนทบุรี, ปทุมธานี, พระนครศรีอยุธยา, ลพบุรี, สมุทรปราการ, สมุทรสงคราม, สมุทรสาคร, สระบุรี, สิงห์บุรี, สุพรรณบุรี, และอ่างทอง (จำนวน 976 หน่วยตัวอย่าง หรือคิดเป็นร้อยละ 77.89) และจังหวัดนครสวรรค์ และอุทัยธานี (จำนวน 277 หน่วยตัวอย่าง หรือคิดเป็นร้อยละ 22.11) รวม 17 จังหวัด รวมทั้งสิ้นจำนวน 1,253 หน่วยตัวอย่าง กระจายทุกระดับการศึกษาและอาชีพ เกี่ยวกับการสร้างเขื่อนแม่วงก์ โดยมีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (Standard Error: S.E.) ไม่เกิน 3.0

จากผลการสำรวจ เมื่อถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการสร้างเขื่อนแม่วงก์เพื่อป้องกันน้ำท่วม พบว่า ประชาชนในภาพรวมทั้ง 17 จังหวัด ส่วนใหญ่ ร้อยละ 46.13 เห็นด้วยกับการสร้างเขื่อนแม่วงก์เพื่อป้องกันน้ำท่วม เพราะ เป็นการป้องกันน้ำท่วมที่เกิดขึ้นในทุกๆ ปี และชาวบ้าน เกษตรกรจะได้มีแหล่งเก็บกักน้ำไว้ใช้ รองลงมา ร้อยละ 37.19 ไม่เห็นด้วย เพราะ เป็นการตัดไม้ทำลายป่าและสัตว์ป่าจะไม่มีแหล่งที่อยู่อาศัยและแหล่งอาหาร ทำให้สูญเสียระบบนิเวศของธรรมชาติ ควรจะมีทางเลือกอื่นที่ดีกว่านี้ และไม่น่าจะแก้ไขปัญหาน้ำท่วมได้ เป็นการแก้ไขที่ปลายเหตุมากกว่า และ ร้อยละ 16.68 ไม่ระบุ ไม่แน่ใจ ขณะที่ ประชาชนในพื้นที่จังหวัดนครสวรรค์และจังหวัดอุทัยธานี ร้อยละ 42.60 ระบุว่า ไม่เห็นด้วยกับการสร้างเขื่อนแม่วงก์ รองลงมา ร้อยละ 41.52 เห็นด้วย

เมื่อถามถึงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่รัฐบาลควรดำเนินการต่อไปกรณีมีกลุ่มคัดค้านการสร้างเขื่อนแม่วงก์ พบว่า ประชาชนในภาพรวมทั้ง 17 จังหวัด ส่วนใหญ่ ร้อยละ 78.93 ระบุว่า ควรเปิดเวทีสาธารณะเพื่อให้ทั้งฝ่ายสนับสนุนและคัดค้านได้แสดงความคิดเห็นอย่างเสรี รองลงมา ร้อยละ 8.38 ระบุว่า ควรระงับโครงการทั้งหมด ร้อยละ 7.42 ระบุว่า ควรดำเนินโครงการต่อไปโดยไม่จำเป็นต้องฟังเสียงคัดค้าน และร้อยละ 0.88 ระบุว่า ควรทำประชาพิจารณ์ ศึกษาผลกระทบข้อดีและข้อเสียของโครงการ และควรชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับการสร้างเขื่อนแม่วงก์ให้ประชาชนทั่วไปทราบทั่วกัน

ขณะที่ประชาชนในพื้นที่จังหวัดนครสวรรค์และจังหวัดอุทัยธานี ร้อยละ 76.53 ระบุว่า ควรเปิดเวทีสาธารณะเพื่อให้ทั้งฝ่ายสนับสนุนและคัดค้านได้แสดงความคิดเห็นอย่างเสรี รองลงมา ร้อยละ 10.83 ระบุว่า ควรระงับโครงการทั้งหมด ร้อยละ 8.30 ระบุว่า ควรดำเนินโครงการต่อไปโดยไม่จำเป็นต้องฟังเสียงคัดค้าน และร้อยละ 0.36 ระบุว่า ควรทำประชาพิจารณ์ ศึกษาผลกระทบข้อดีและข้อเสียของโครงการ และควรชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับการสร้างเขื่อนแม่วงก์ให้ประชาชนทั่วไปทราบทั่วกัน

ท้ายสุด เมื่อถามถึงความคิดเห็นเกี่ยวกับกลุ่มที่รัฐบาลควรรับฟังความคิดเห็นก่อนการตัดสินใจสร้างเขื่อน แม่วงก์ พบว่า ประชาชนในภาพรวมทั้ง 17 จังหวัด ส่วนใหญ่ ร้อยละ 83.64 ต้องการให้รัฐบาลรับฟังความคิดเห็นของกลุ่มประชาชนที่อยู่รอบบริเวณการก่อสร้างเขื่อนแม่วงก์ รองลงมา ร้อยละ 75.66 เป็นประชาชนที่อยู่ตามลุ่มน้ำสะแกกรังและได้รับผลกระทบจากน้ำท่วม ร้อยละ 31.92 เป็นนักวิชาการด้านสิ่งแวดล้อม ร้อยละ 29.53 เป็นองค์กรพัฒนาเอกชน (NGO) ด้านสิ่งแวดล้อม ร้อยละ 6.30 เป็นประชาชนทั่วไป ทุกๆ คน และมีเพียง ร้อยละ 2.39 ที่เห็นว่าไม่จำเป็นต้องรับฟังใครเลยรัฐบาลตัดสินใจได้ทันที

ขณะที่ประชาชนในพื้นที่จังหวัดนครสวรรค์และจังหวัดอุทัยธานี ร้อยละ 90.25 ต้องการให้รัฐบาลรับฟังความคิดเห็นของกลุ่มประชาชนที่อยู่รอบบริเวณการก่อสร้างเขื่อนแม่วงก์ รองลงมา ร้อยละ 87.00 เป็นประชาชนที่อยู่ตามลุ่มน้ำสะแกกรังและได้รับผลกระทบจากน้ำท่วม ร้อยละ 29.96 เป็นนักวิชาการด้านสิ่งแวดล้อม ร้อยละ 24.19 เป็นองค์กรพัฒนาเอกชน (NGO) ด้านสิ่งแวดล้อม ร้อยละ 5.05 เป็น ประชาชนทั่วไป ทุกๆ คน และมีเพียง ร้อยละ 0.72 ที่เห็นว่าไม่จำเป็นต้องรับฟังใครเลยรัฐบาลตัดสินใจได้ทันที

อาจารย์ ดร. จุฑารัตน์ ชมพันธุ์ อาจารย์ประจำคณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับผลการสำรวจในครั้งนี้เพิ่มเติมว่า “จากผลสำรวจความคิดเห็นของประชาชนในประเด็นของการสร้างเขื่อนแม่วงก์เพื่อป้องกันน้ำท่วม พบว่าประชาชนที่อยู่จังหวัดนครสวรรค์และจังหวัดอุทัยธานี ร้อยละ 42.60 ไม่เห็นด้วยกับการสร้างเขื่อนแม่วงก์เพื่อป้องกันน้ำท่วม อาจวิเคราะห์ได้ว่าจากปัญหาจากการพัฒนาประเทศในอดีตที่ผ่านมาได้มีการนำทรัพยากรธรรมชาติมาใช้เป็นต้นทุนในการดำเนินโครงการพัฒนาต่าง ๆ เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจระดับฐานความเป็นอยู่ของประชาชน ส่งผลให้ทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ลดน้อยและเสื่อมโทรมลง โดยเฉพาะอย่างยิ่งโครงการพัฒนาขนาดใหญ่ เช่น เขื่อน ที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอย่างรุนแรง นำมาซึ่งความขัดแย้งด้านสิ่งแวดล้อมระหว่างเจ้าของโครงการกับประชาชนในท้องถิ่น เนื่องจากประชาชนในพื้นที่เป็นผู้ได้รับผลกระทบโดยตรงจากโครงการนั้น ๆ ไม่ได้รับการชดเชย และการช่วยเหลือดูแลอย่างเหมาะสม และปัญหาต่าง ๆ ที่เป็นวัตถุประสงค์ของโครงการ เช่น การแก้ไขปัญหาอุทกภัย การแก้ไขปัญหาภัยแล้ง ก็ไม่สามารถแก้ไขได้อย่างเหมาะสม แต่ในขณะที่เดียวกันพบว่าประชาชนในภาพรวมทั้ง 17 จังหวัด ส่วนใหญ่ ร้อยละ 46.13 เห็นด้วยกับการสร้างเขื่อนแม่วงก์เพื่อป้องกันน้ำท่วม อาจเป็นผลมาจากสถานการณ์ปัจจุบันที่ประเทศไทยกำลังประสบอุทกภัยในหลายพื้นที่ของประเทศซึ่งสร้างความเสียหายในทุกด้าน ทำให้ประชาชนส่วนใหญ่มีความตื่นกลัวกับภัยพิบัติ และต้องการแก้ไขปัญหาอุทกภัยที่ตนเองประสบอยู่เป็นประจำ มากกว่าที่จะวิเคราะห์ถึงสาเหตุของปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาที่รอบด้านอย่างแท้จริง

ผลการสำรวจดังกล่าวสอดคล้องกับประเด็นคำถามที่ว่ากรณีที่มีกลุ่มคัดค้านการสร้างเขื่อนแม่วงก์ รัฐบาลควรดำเนินการต่อไปอย่างไรนั้น ซึ่งผลการสำรวจพบว่าประชาชนส่วนใหญ่มากกว่าร้อยละ 75 ต้องการให้รัฐบาลเปิดเวทีสาธารณะเพื่อให้ทั้งฝ่ายสนับสนุนและคัดค้านได้แสดงความคิดเห็นอย่างเสรี (ประชาชนในภาพรวมทั้ง 17 จังหวัด (ร้อยละ 78.93) และประชาชนในพื้นที่จังหวัดนครสวรรค์และจังหวัดอุทัยธานี (ร้อยละ 76.53)) แสดงให้เห็นว่าปัจจุบันคนไทยส่วนมากเริ่มตระหนักถึงสิทธิในการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร รวมถึงสิทธิในการมีส่วนร่วมของประชาชน ทำให้ประชาชนส่วนใหญ่ต้องการรับทราบข้อมูลจากทุกฝ่าย เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง ครบถ้วน รอบด้านมากกว่าเพื่อใช้ประกอบการวิเคราะห์ สังเคราะห์ประเด็นต่าง ๆ เพื่อให้สามารถนำข้อมูลมาประกอบการตัดสินใจที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ส่วนประเด็นของการตัดสินใจที่จะสร้างหรือไม่สร้างเขื่อนแม่วงก์ รัฐบาลควรรับฟังความคิดเห็นของฝ่ายใด พบว่าประชาชนส่วนใหญ่ต้องการให้รัฐบาลรับฟังความคิดเห็นจากกลุ่มประชาชนที่อยู่รอบบริเวณการก่อสร้างเขื่อนแม่วงก์ และประชาชนที่อยู่ตามลุ่มน้ำสะแกกรังและได้รับผลกระทบจากน้ำท่วมเป็นหลัก ซึ่งในความเห็นส่วนตัวเห็นว่าเป็นสิ่งที่ถูกต้องที่ผู้มีอำนาจตัดสินใจ (Decision Maker) ควรรับฟังความคิดเห็นจากทุกภาคส่วน อย่างครอบคลุม โดยเฉพาะผู้ที่ได้รับผลกระทบโดยตรงจากโครงการพัฒนาและประชาชนในพื้นที่ซึ่งเป็นผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholders) หลัก เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง ครอบคลุมทุกประเด็นสำคัญเพื่อประกอบการตัดสินใจ และได้รับการยอมรับจากทุกภาคส่วนอย่างแท้จริง ข้อเสนอแนะในเชิงนโยบายสำหรับการแก้ไขปัญหาดังกล่าวนี้ ภาครัฐต้องมีความทุ่มเทและแสดงความพยายามในการที่จะปรับเปลี่ยนแนวทางการบริหารและกระบวนการตัดสินใจที่คุ้นเคยจากการสั่งการเพียงอย่างเดียว (Top-down Approach) เป็นการบริหารแบบ Bottom-up Approach โดยสอดแทรกกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนเข้าไปในการวางแผนการทำงาน การส่งเสริมด้านจริยธรรมและคุณธรรม การสร้างจิตสำนึกที่ถูกต้องให้กับผู้เกี่ยวข้องในทุกระดับ รวมถึงสร้างระบบการตรวจสอบการทำงานของภาครัฐและเอกชน เพื่อถ่วงดุลอำนาจ ส่งเสริมการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ที่เป็นข้อมูลที่ถูกต้อง นำเชื่อถือต่อสาธารณชน รวมถึงการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับภาคประชาชนและองค์กรพัฒนาภาคเอกชน ให้มีกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจให้มีระดับที่สูงขึ้น”

(จากการวิเคราะห์ในครั้งนี้เป็นความคิดเห็นส่วนตัวของผู้วิจัยไม่เกี่ยวข้องกับศูนย์ฯ “นิค้ำ โพล” และสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์แต่อย่างใด)

1. ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับการสร้างเขื่อนแม่วงก์เพื่อป้องกันน้ำท่วม

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการสร้างเขื่อนแม่วงก์เพื่อป้องกันน้ำท่วม		เฉพาะนครสวรรค์ และอุทัยธานี	รวม ทั้ง 17 จังหวัด
เห็นด้วย	เพราะ เป็นการป้องกันน้ำท่วมที่เกิดขึ้นในทุกๆ ปี และชาวบ้าน เกษตรกร จะได้มีแหล่งเก็บกักน้ำไว้ใช้	41.52	46.13
ไม่เห็นด้วย	เพราะ เป็นการตัดไม้ทำลายป่าและสัตว์ป่าจะไม่มีแหล่งที่อยู่อาศัยและแหล่งอาหาร ทำให้สูญเสียระบบนิเวศของธรรมชาติ ควรจะมีทางเลือกอื่นที่ดีกว่านี้ และไม่น่าจะแก้ไขปัญหาน้ำท่วมได้ เป็นการแก้ไขที่ปลายเหตุมากกว่า	42.60	37.19
ไม่ระบุ ไม่แน่ใจ		15.88	16.68
รวม		100.00	100.00

2. กรณีมีกลุ่มคัดค้าน การสร้างเขื่อนแม่วงก์ รัฐบาลควรดำเนินการต่อไปอย่างไร

ความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่รัฐบาลควรดำเนินการต่อไปกรณีมีกลุ่มคัดค้าน การสร้างเขื่อนแม่วงก์	เฉพาะนครสวรรค์ และอุทัยธานี	รวม ทั้ง 17 จังหวัด
เปิดเวทีสาธารณะเพื่อให้ทั้งฝ่ายสนับสนุนและคัดค้านได้แสดงความคิดเห็นอย่างเสรี	76.53	78.93
ระงับโครงการทั้งหมด	10.83	8.38
ดำเนินโครงการต่อไปโดยไม่จำเป็นต้องฟังเสียงคัดค้าน	8.30	7.42
อื่นๆ เช่น ควรทำประชาพิจารณ์ ศึกษาผลกระทบข้อดีและข้อเสียของโครงการ และควรชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับการสร้างเขื่อนแม่วงก์ให้ประชาชนทั่วไปทราบทั่วกัน	0.36	0.88
ไม่ระบุ ไม่แน่ใจ	3.97	4.39
รวม	100.00	100.00

3. ก่อนการตัดสินใจว่าจะสร้างหรือไม่สร้าง เขื่อนแม่วงก์ รัฐบาลควรรับฟังความคิดเห็นของฝ่ายใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับกลุ่มที่รัฐบาลควรรับฟังความคิดเห็น ก่อนการตัดสินใจสร้างเขื่อนแม่วงก์	เฉพาะนครสวรรค์ และอุทัยธานี	รวม ทั้ง 17 จังหวัด
กลุ่มประชาชนที่อยู่รอบบริเวณการก่อสร้างเขื่อนแม่วงก์	90.25	83.64
ประชาชนที่อยู่ตามลุ่มน้ำสะแกกรังและได้รับผลกระทบจากน้ำท่วม	87.00	75.66
นักวิชาการด้านสิ่งแวดล้อม	29.96	31.92
องค์กรพัฒนาเอกชน (NGO) ด้านสิ่งแวดล้อม	24.19	29.53
ประชาชนทั่วไป ทุกๆ คน	5.05	6.30
ไม่จำเป็นต้องรับฟังใครเลยรัฐบาลตัดสินใจได้ทันที	0.72	2.39
ไม่ระบุ ไม่แน่ใจ	1.81	4.15

ลักษณะทั่วไปของตัวอย่าง

1. ตารางที่ 1 แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	672	53.63
หญิง	581	46.37
รวม	1,253	100.00

2. ตารางที่ 2 แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 25 ปี	106	8.46
25 – 39 ปี	419	33.44
40 – 59 ปี	601	47.96
60 ปีขึ้นไป	127	10.14
รวม	1,253	100.00

3. ตารางที่ 3 แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามศาสนา

ศาสนา	จำนวน	ร้อยละ
พุทธ	1,230	98.16
อิสลาม	15	1.20
คริสต์ และอื่น ๆ	8	0.64
รวม	1,253	100.00

4. ตารางที่ 4 แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพการสมรส

สถานภาพการสมรส	จำนวน	ร้อยละ
โสด	340	27.13
สมรส	881	70.31
หม้าย หย่าร้าง แยกกันอยู่	32	2.55
รวม	1,253	100.00

5. ตารางที่ 5 แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า	312	24.90
มัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า	393	31.36
อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	123	9.82
ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	378	30.17
สูงกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	47	3.75
รวม	1,253	100.00

ลักษณะทั่วไปของตัวอย่าง (ต่อ)

6. ตารางที่ 6 แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอาชีพหลัก

อาชีพหลัก	จำนวน	ร้อยละ
ข้าราชการ/ลูกจ้าง/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	153	12.21
พนักงานเอกชน	262	20.91
เจ้าของธุรกิจ/อาชีพอิสระ	307	24.50
เกษตรกร/ประมง	123	9.82
รับจ้างทั่วไป	218	17.40
พ่อบ้าน/แม่บ้าน/เกษียณอายุ/ว่างงาน	125	9.98
นักเรียน/นักศึกษา	65	5.19
รวม	1,253	100.00

7. ตารางที่ 7 แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	จำนวน	ร้อยละ
ไม่มีรายได้	172	13.73
ไม่เกิน 10,000	277	22.11
10,001 – 20,000	418	33.36
20,001 – 30,000	137	10.93
30,001 – 40,000	65	5.19
มากกว่า 40,001 ขึ้นไป	75	5.99
ไม่ระบุ	109	8.70
รวม	1,253	100.00